

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 218/2021-43

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Jany Laššákovej a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou Štellingachová & PARTNERS s. r. o., M. Pišúta 936/16, Liptovský Mikuláš, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Katarína Štellingachová, LL.M., PhD., proti postupu Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 70/2014 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 70/2014 **p o r u š e n é b o l i**.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v celkovej sume **1 500 eur**, ktoré **j e** Okresný súd Pezinok **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Pezinok **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **460,90 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 218/2021-26 zo 6. mája 2021 prijal podľa zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 70/2014 (ďalej len „namietané konanie“). Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v namietanom konaní a okrem toho sa domáha aj priznania finančného zadosťučinenia 7 000 eur a náhrady trov konania 460,90 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva nasledovný stav veci:

Dňa 11. marca 2014 podal sťažovateľ žalobu o zaplatenie 41 415,1 eur s prísl. proti žalovanému [REDAKOVANÉ] (svojmu bratovi, ktorá s prílohami obsahovala 90 strán, pozn.).

3. Zákonná sudkyňa JUDr. Mária Špániková spôsobila, že konanie na prvom stupni k dnešnému dňu trvá takmer 7 rokov, čo je neprimerane dlhá doba. Sudkyňa nariad'ovala súdne pojednávania vždy len v trvaní 1 hodiny, a to aj napriek tomu, že bolo jasné, že za 1 hodinu nie je možné stihnúť ani výsluch jedného účastníka konania (nie to oboch účastníkov), a to vzhľadom na skutkové okolnosti prípadu.

4. Rovnako súd postupoval pri výsluchu svedkov, keď opäť boli pojednávania nariadené v trvaní 1 hodiny (čo logicky znamenalo, že sa výsluch nestihne a bude sa musieť opätovne pojednanie odročit'). Konanie súdu bolo nehospodárne, neefektívne, zbytočne zdĺhavé. Pritom v konaní boli iba dvaja účastníci konania a traja svedkovia. Súdu trvalo viac ako 6 rokov, kým tieto úkony vykonal. Taktiež bolo nehospodárne, že súd nariadil každé ďalšie pojednanie vždy až o 6 mesiacov, čo taktiež prispelo k neprimeranej dĺžke konania a k tomu, že konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Ťažiskovou námietkou sťažovateľa je, že v napadnutom konaní začatom ešte 11. marca 2014 došlo k zbytočným prietahom, keďže konanie o zaplatenie 41 415,15 eur s prísl. trvá neprimerane dlho. Sťažovateľ tvrdí, že z hľadiska predmetu konania ide o štandardnú rozhodovaciu agendu a on sám k predĺženiu konania neprispel. S poukazom na celkovú dĺžku konania 7 rokov považuje sťažovateľ vzniknuté prietahy za porušujúce jeho označené práva.

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože s ohľadom na predmet konania od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

7. Okresný súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že predmet konania je vec patriaca do štandardnej agendy všeobecných súdov. Vec je priemerne skutkovo a právne zložitá. Sťažovateľ sa proti

žalovanému domáhal vydaním platobného rozkazu zaplataenia peňažnej sumy 41 415,16 eur s úrokom z pôžičky, úrokom z omeškania a náhrady trov konania s odôvodnením, že žalobca mu požičal finančné prostriedky po častiach od roku 1998 do roku 2009 spolu v uvedenej sume. Rozsudkom súdu prvého stupňa bola žaloba zamietnutá a súd priznal žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal žalobca odvolanie a momentálne prebieha procesný postup súdu smerujúci k predloženiu veci odvolaciemu súdu.

7.1. Počas konania boli opakovane odročené pojednávania, a to z dôvodu kolízie s iným pojednávaním právneho zástupcu sťažovateľa z dôvodu pozitívneho výsledku testu na ochorenie COVID-19 a právnej zástupkyne žalobcu z dôvodu jej žiadosti o poskytnutie priestoru na písomné vyjadrenie sa vo veci. V konaní došlo k zmene zákonného sudcu, táto skutočnosť určite neprispela k plynulému a efektívnemu konaniu. Z pohľadu okresného súdu boli pojednávania často odročované, avšak dôvodom boli často aj žiadosti o odročenie zo strany žalobcu a jeho právneho zástupcu. Vec bola rozhodnutá 30. marca 2021. Zákonná sudkyňa k veci uviedla, že od 15. apríla 2020, keď jej vec bola pridelená 3. júna 2020, nariadila termín pojednávania na 7. júl 2020, ktorý zrušila na žiadosť právneho zástupcu žalobcu, ktorý žiadal odročit' pojednávanie na iný termín kvôli kolízii s pojednávaním na Okresnom súde Bratislava II. Žalobca a jeho právny zástupca totiž výslovne nesúhlasili s tým, aby súd vec prejednal a rozhodol v ich neprítomnosti. Nový termín pojednávania nariadila aj na 13. august 2020, ktorý zrušila na žiadosť právneho zástupcu žalovaného, ktorý žiadal odročit' pojednávanie na iný termín z dôvodu plánovaného čerpania dovoleniek. Žalovaný trval na prítomnosti svojho právneho zástupcu na pojednávaní. Nový termín pojednávania určila na 1. október 2020, keď bolo otvorené pojednávanie vo veci samej, bol vykonaný výsluch svedka. Právny zástupca žalobcu a právny zástupca žalovaného zhodne uviedli, že síce nemajú návrhy na doplnenie dokazovania, ale považujú za potrebné sa k veci ešte písomne vyjadriť, preto súd nerozhodol vo veci samej a pojednávanie bolo odročené na 10. december 2020. Pojednávanie 10. decembra 2020 bolo odročené bez prejednania veci, pretože súd vyhovel žiadosti právnej zástupkyne žalobcu o odročenie pojednávania. Dôvodom bola skutočnosť, že právna zástupkyňa žalobcu JUDr. Katarína Šteľmachová bola pozitívne testovaná na ochorenie COVID-19 a podliehala povinnej karanténe minimálne do 10. decembra 2020 (vrátane). Žalobca a jeho právna zástupkyňa nesúhlasili s prejednaním a rozhodnutím veci v ich neprítomnosti. Pri vyhodnotení žiadosti o odročenie pojednávania, ktorej dôvodom boli okolnosti súvisiace so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19, súd prihliadol na mimoriadnosť situácie a bezpečnosť a zdravie osôb uprednostnil pred pokračovaním v konaní, v ktorom podľa názoru súdu nehrozila nenávratná škoda. Pojednávanie bolo odročené na 9. marec 2021. Na pojednávaní okresný súd vyhlásil dokazovanie za skončené a pojednávanie odročil pre účely verejného vyhlásenia rozsudku na 30. marec 2021, keď súd vyhlásil rozsudok. Momentálne súd vykonáva procesné úkony súvisiace s odvolaním proti rozsudku podaným žalobcom 27. apríla 2021 (uznesenie na zaplataenie súdneho poplatku za odvolanie z 29. apríla 2021, doručenie odvolania žalovanému na vyjadrenie). Domnievam sa, že počas obdobia, keď mi bola predmetná vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie, k priet'ahom v konaní nedošlo.

III.2. Replika sťažovateľa:

8. Sťažovateľ v stanovenej lehote nezaujal stanovisko k vyjadreniu okresného súdu.

9. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože s ohľadom na predmet konania a vyjadrenia účastníkov od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho označených práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru je založená na tom, že konanie súdu bolo nehospodárne, neefektívne a zbytočne zdĺhavé.

11. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obsahom práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam v zásade identické.

11.1. Povinnosť súdu a sudcu konať vo veci bez prietahov vyplývala do 30. júna 2016 z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý bol s účinnosťou od 1. júla 2016 zrušený a počnúc týmto dňom je úprava civilného sporového, civilného mimosporového a správneho súdneho konania predmetom Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku.

11.2. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietahov podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 vyplývala v tejto veci z § 6 OSP, ktorý súdu prikazoval, aby v súčasnosti so všetkými účastníkmi konania postupoval tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá, ako aj z § 117 ods. 1 OSP, podľa ktorého bol sudca povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov, a z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

11.3. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní. Napríklad povinnosť súdu konať bez prietahov vyplýva z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z ustanovení § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z ustanovení § 168 – § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán, aj z § 179 ods. 1, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom

pojednávaniu s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo § 183 ods. 1 prvej vety, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

12. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (v primeranej lehote) v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96). Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (v primeranej lehote) sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv (pozri napr. I. ÚS 47/96, II. ÚS 22/96). Prieťahy v konaní či nečinnosť orgánu verejnej moci sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah orgánu verejnej moci. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len ESĽP) vo svojich rozhodnutiach (rozsudok ESĽP vo veci H. proti Francúzsku z 24. 10. 1989, rozsudok ESĽP vo veci Katte Klitsche de la Grange proti Taliansku z 27. 10. 1994 a rozsudok ESĽP vo veci Scordino proti Taliansku č. 1 z 29. 3. 2006) viackrát vyzdvihol dôležitosť správy súdnictva bez prieťahov, ktoré môžu ohroziť jeho účinnosť a dôveryhodnosť. Podľa stabilizovanej judikatúry sa otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, skúma s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä z pohľadu troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 272/04). V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa [Comingersoll S.A. (Veľká komora), Sürmeli proti Nemecku (Veľká komora), Záborský a Šmáriková proti Slovenskej republike, rovnako tak aj I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07)].

11.4. V predmetnej veci ide podľa okresného súdu o fakticky zložitejšie konanie, ktorého predmetom je nárok sťažovateľa na zaplatenie peňažnej sumy, ktoré mala vzniknúť zo zmlúv o pôžičke. Tento názor zdieľa aj ústavný súd po preskúmaní súdneho spisu. Žalovaný brat sťažovateľa okrem popretia zmlúv o pôžičke vzniesol v priebehu konania námietku premlčania nárokov sťažovateľa a práve z tohto dôvodu bola jeho žaloba zamietnutá súdom prvej inštancie.

12. V rámci posúdenia druhého kritéria používaného pre hodnotenie prípadných zbytočných prieťahov v súdnom konaní ústavný súd zistil, že na strane sťažovateľa sa v poslednom období vyskytli významné skutočnosti (ako to vyplýva z vyjadrenia okresného súdu i z pripojeného súdneho spisu), ktoré prispeli k predĺženiu namietaného konania. Tieto pripísal na ťarchu sťažovateľa, čo sa prejavilo na priznaní konkrétnej výšky finančného zadost'učinenia.

13. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v namietanom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08). Ako vyplýva z úkonov, ktoré uviedol súd a jeho zákonná sudkyňa, je zrejmé, že okresný súd vo veci samej konal, v jeho postupe nie sú významnejšie obdobia nečinnosti, keďže nariadil množstvo pojednávaní, na ktorých vykonal dokazovanie a napokon rozsudkom o žalobe aj rozhodol. Jeho činnosť však nebola v súlade

s uvedenými procesnými predpismi, pretože nariad'oval množstvo pojednávanií, ale nekonal hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb v súlade so zásadou, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

13.1. Ústavný súd z predloženého spisu zistil tieto podstatné úkony:

Okresný súd uznesením č. k. 6 C 70/2014-92 z 13. marca 2014 zamietol návrh sťažovateľa na nariadenie predbežného opatrenia a 14. marca 2014 ho vyzval na zaplatenie súdneho poplatku v sume 33 eur za návrh na nariadenie predbežného opatrenia a 15. marca 2014 za návrh v sume 2 484,50 eur (sťažovateľ uhradil poplatok 26. marca 2014). Dňa 11. septembra 2014 vyzval okresný súd žalovaného, aby sa vyjadril k žalobe, a ten požiadal o predĺženie lehoty. Súd mu ju predĺžil do 20. októbra 2014. Žalovaný vyjadrenie k žalobe doručil 21. októbra 2014 a neskôr aj 26. septembra 2016 prostredníctvom svojej právnej zástupkyne (č. l. 178 až 183). Prvé pojednávanie sa konalo 30. marca 2015, druhé 29. septembra 2015 bolo odročené na 8. február 2016 (žalovaný sa ospravedlnil z dôvodu operácie nohy) a aj toto bolo odročené pre operáciu kolena žalovaného a aj PN sudkyne. Ďalšie pojednávanie sa konalo 29. septembra 2016 za účasti sporových strán a ich právnych zástupcov a bolo odročené na 14. február 2017. Sťažovateľ navrhol vypočuť 9 svedkov (č. l. 214). Ďalší návrh na vykonanie dôkazov doručil sťažovateľ okresnému súdu 13. januára 2017 (č. l. 216 až 222). Dňa 10. februára 2017 právna zástupkyňa ospravedlnila neúčast' sťažovateľa a žiadala pojednávanie odročiť z dôvodu jeho nepriaznivého stavu (následok úrazu – pohryzenie psami), ktoré doložila lekárskou správou. Pojednávanie bolo odročené na 11. máj 2017, ktoré sa konalo (zápisnica na č. l. 235 až 240) a bolo odročené na 17. október 2017. Pojednávanie sa uskutočnilo za účasti všetkých strán a ich právnych zástupcov. Ďalšie pojednávanie určené na 13. február 2018 sa nekonalo z dôvodu PN zákonnej sudkyne. Následné pojednávania sa konali 29. mája 2018 (č. l. 386 – 388), 23. októbra 2018 (č. l. 460 – 464), 4. júna 2019 a 14. januára 2020 (č. l. 554 – 556). Prekážku nevykonania pojednávanií počas roku 2020 v dôsledku mimoriadnej pandemickej situácie na území Slovenskej republiky považuje čiastočne ústavný súd za objektívnu skutočnosť brániacu skončeniu veci (m. m. III. ÚS 187/2020). Predtým 14. februára 2019 sa pojednávanie nekonalo pre ospravedlnenie svedka (manželky žalovaného) a tiež sa nekonalo 4. júna 2019, pretože sťažovateľ nesúhlasil s písomným podaním sudkyne a pojednávania určené na 26. september 2019 a na 17. október 2019 boli pre ospravedlnenie sťažovateľa pre kolíziu jeho právnej zástupkyne s iným pojednávaním v Liptovskom Mikuláši odročené.

14. Ústavný súd po zhodnotení, že prejednanie predmetnej veci trvá viac než sedem rokov, počas ktorého okresný súd vykonal množstvo procesných úkonov, ktoré však vcelku pôsobia neefektívne a nehospodárne a sú rozpore so všeobecnými princípmi procesného postupu súdu a sudcu konat' bez prier'ahov (pozri body 11.2, 11.3, 12, 13 tohto nálezu). Preto ústavný súd (v súlade s čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy) dospel k záveru, že postupom okresného súdu v namietanom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prier'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (prvý výrok).

15. Ústavný súd zároveň neprikázal (čl. 127 ods. 2 druhá veta ústavy a contrario) okresnému súdu, aby v ďalšom období postupoval v namietanom konaní bez zbytočných prier'ahov, pretože sťažovateľ o to nežiadal, ako i z dôvodu, že v merite veci bol vyhlásený na prvom stupni rozsudok

a nebolo zistené, že by okresný súd aj po vyhlásení rozsudku pokračoval v neefektívnom postupe v konaní.

V.

Finančné zadost'učinenie a trovy konania

V.1. Finančné zadost'učinenie:

16. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

16.1. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (I. ÚS 15/02, III. ÚS 10/02).

16.2. Sťažovateľ si uplatnil finančné zadost'učinenie za priet'ahy v sume 7 000 eur, ktorej výšku odôvodnil najmä judikatúrou ESLP (rozhodnutie vo veci Apicella proti Talianskej republike z 10. novembra 2004 v spojení s rozhodnutím Veľkej komory v danej veci z 29. marca 2006) a tým, že u neho v dôsledku neprimerane dlhého konania došlo a stále dochádza k pocitom bezmocnosti, ako aj dlhotrvajúcim pocitom márnosti z nespravodlivosti a z nemožnosti včasného a účinného uplatnenia svojich práv v súdnom konaní, ako aj k strate viery v spravodlivosť a strate dôvery v základné princípy každého právneho štátu, akými sú napr. princíp právnej istoty.

16.3. Pokiaľ sťažovateľ poukázal na uvedené rozhodnutia ESLP (najmä na výšku priznávaného finančného zadost'učinenia) a na okolnosť, že táto sa priznáva „za rok konania, nie za rok priet'ahu“, ústavný súd poznamenáva, že v súlade so svojou doterajšou judikačnou praxou (ktorá vychádza aj z kritérií stanovených ESLP) dôsledne skúma všetky okolnosti porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom kritériá stanovené ESLP nepreberá formálne, ale materiálne, teda okrem základných kritérií (zložitost' veci, správanie účastníka konania, postup súdu a význam konania pre sťažovateľa) prihliada aj na reálne možnosti národného hospodárstva Slovenskej republiky (napr. v danom prípade na to, že priemerná mesačná mzda v roku 2005 bola v Slovenskej republike cca 400 eur; oproti tomu v Talianskej republike cca 2 000 eur). Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadost'učinenie, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, považuje za primerané vo výške 1 500 eur, teda nie v takej sume, ktorú požadoval sťažovateľ. Ústavný súd pritom prihliadol aj na to, že napadnuté konanie je (aj keď neprávoplatne) na okresnom súde meritórne rozhodnuté.

V.2. Trovy konania:

17. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením

uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

17.1. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok roku 2021 [§ 1 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“)], ktorá bola podľa Štatistického úradu Slovenskej republiky v sume 1 087 eur.

17.2. Ústavný súd priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania dovedna v celkovej sume 460,90 eur za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2021 (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti, a to 2 x 181,17 eur a 2 x 10,87 eur, spolu 384,08 eur vrátane dane z pridanej hodnoty v sume 76,82 eur) podľa § 11 ods. 3, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky.

17.3. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

18. S poukazom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, sa pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumie jeho doručenie poslednému z účastníkov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. júna 2021

Peter Molnár
predseda senátu